

Şapka ve gövde yapısı mantarlara has bir probleme karşı evrimsel olarak gelişmiş bir çözüm; gövde mantarın üreme amaçlı sporlarını yerden uzak tutuyor böylece sporlar rüzgâr ya da gelip geçen hayvanlar tarafından kolayca yayılıyor, şapkaysa sporları kurumaya karşı koruyor.

Spongiforma nemli ortamda sporlarının kurumaması için farklı bir yöntem geliştirmiş. Desjardin'in açıklamasına göre, Spongiforma'nın jelatinimsi, lastiğimsi bir yapısı var ve kurumaya yüz tuttuğunda havadan az miktarda nem çekerek kendine geliyor.

Desjardin keşfedilmemiş ormanlara giderek aylarca mantar örnekleri topladıklarını ve farklı gruplara odaklandıklarını, bu tür keşif seferleri sırasında buldukları türlerin % 25-30'unun bilim dünyası için yeni türler olduğunu belirtiyor.

Bizim de Bir Troyalımız Var

Alp Akoğlu

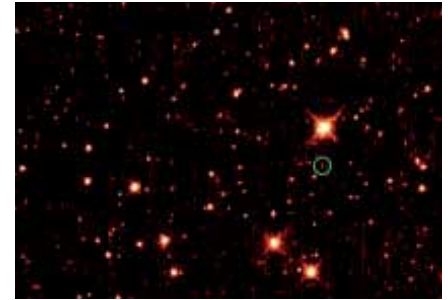
Küçük gökcisimlerinin bir gezegenle aynı yörüngede dolabilecekları düşüncesini ünlü matematikçi Lagrange 1772 yılında öne sürmüştü. Nitekim 1900'lerin başlarında Jüpiter'in yörüngesinde keşfedilen cisimler bu kuramı doğruladı. Gezegenin yörüngesi üzerinde iki farklı noktanın yakın çevresinde bulunan cisimler, bu bölgede kalıyordu.

Birbirinin çevresinde dolanan iki cismin kütleçekiminin dengelendiği bu noktalara Lagrange noktaları deniyor ve her sistemde toplam beş Lagrange noktası bulunuyor. Jüpiter'den yola çıkarak anlatalım: Güneş'i merkeze koyduğumuzda Jüpiter'in

yörüngesi yaklaşık çember şeklindedir. Bu çember üzerinde Jüpiter'e her iki yönde de 60° uzakta olan iki Lagrange noktası (L4 ve L5) var. Yörünge üzerinde bulunan bir başka Lagrange noktasıysa (L3) gezegene göre Güneş'in arkasında kalıyor. Diğer noktaları çizimde görebilirsiniz.

Jüpiter'in Lagrange noktalarında keşfedilen ilk asteroitlere Troya Savaşı'nda adı geçen eski Yunan kahramanların adı verildi. Bu nedenle bu bölgelerde dolanan asteroitlere Troyalı denmeye başlandı. Daha sonra bu adlandırma diğer cisimler için de kullanılmaya başlandı.

2000'li yıllarda Neptün'ün ve Mars'ın da Troyalı asteroitlere sahip olduğu keşfedildi. Dünya'nın yörüngesinde de Troyalı bulunması kuramsal olarak mümkündü, ama bu güne kadar bu durum gözlemsel olarak kanıtlanamamıştı. Nature dergisinin 28 Temmuz 2011 sayısında yayımlanan bir habere göre artık bizim de bir Troyalımız var. Yörüngemizi paylaştığımız bu cismin adı şimdilik 2010 TK₇. Bu cisim geçen yıl keşfedilmesine karşın bir Troyalı olduğu ancak geçtiğimiz ay anlaşıldı. Yaklaşık 300 metre çapındaki 2010 TK₇'nin ilginç bir özelliği var. Yörünge üzerindeki iki Lagrange noktası (L4 ve L3) arasında yaklaşık 400 yıllık bir periyotla gidip geliyor.

2010 TK₇

